

Kaupungin talouden toteutuminen 2022 / Tilinpäätösennuste kaupunki ja liikelaitokset

Kaupunginhallitus 13.02.2023 § 40

Valmistelija: Talousjohtaja Anne Takala
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Talous vuonna 2022

Vuosi 2022 oli kolmas koronavuosi, ja vaikka korona ei enää näkynyt arjessa yhtä vahvasti, se vaikutti edelleen sekä kuntiin että yrityksiin ja ihmisten elämään.

Koronan selättämisen jälkeinen optimismi ja usko taloudellisen tilanteen paranemiseen romahtivat 24.2.2022 Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Energian hinta nousi ja sen saatavuus vaarantui. Inflaatio ja korkotaso nousivat. Eurooppa joutui nopeasti sopeutumaan uuteen kriisiin ja etsimään keinoja siitä selviytymiseen.

Suomen taloustilanne parani vuonna 2022 viennin ja palvelujen kysynnän nousun takia. Suomen BKT:n arvioidaan kasvaneen lähes 2 %. Työllisten määrä nousi (+2,7 %), työllisyysaste parani (74,2 % vuonna 2022 vs. 72,3 % vuonna 2021) ja työttömyysaste laski 7,7 prosentista 6,8 %:iin.

Kuntatalous oli vuonna 2022 juuri ja juuri tasapainossa. Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni hieman suhteessa aikaisempiin kahteen vuoteen mutta se säilyi yhä vahvalla tasolla. Kuntatalouden vuoden 2022 ennakkollisen tilinpäätösanalyysin mukaan kuntien ja kuntayhtymien tilikauden yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 1,3 mrd. euroa (1,8 miljardia euroa vuonna 2021). Vuoteen 2022 osui paljon kertaluonteisia tulosta parantavia tekijöitä. Kuntien myyntivoitot olivat poikkeuksellisen suuria, lähes 900 miljoonaa euroa, sillä moni kunta myi sote-kiinteistöjään.

Kuntatalouden kulut kasvoivat ennakkotietojen mukaan 5 prosenttia. Kulukehitys todennäköisesti kasvaa vielä ennakoarvioista, sillä luvut eivät vielä sisällä kaikkia sote-kuntayhtymien laskutuksia. Korona aiheutti viime vuonna yhä kustannuksia, mutta kunnat saivat niihin kompensatioita.

Tilinpäätöksissä näkyy ripeä talouskasvu ja vuotta vauhdittanut odotettua vahvempi työllisyyskehitys. Ne näkyivät kuntien taloudessa kasvaneina verotuottoina. Yhteisöveron tuotto kasvoi viime vuonna peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia.

Kuntakentän taloudellinen eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Tilikauden tulos oli negatiivinen noin 90 kunnassa. Vuosikatteet py-

syivät yli 100 000 asukkaan kaupungeissa lähes ennallaan, mutta ne heikkenivät pienemmissä kunnissa.

Kaikki Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset eivät vielä 2022 välittyneet kuntatalouteen voimallisesti. Energiakustannukset nousivat 8 prosenttia, mutta nousupainetta jää vielä vuodelle 2023. Yleinen korkotason nousu ei sekään näy vielä kuntien korkokuluissa kuntien korkean suojausasteen vuoksi.

Kuntien ja kuntayhtymien investoinnit olivat ennakkotietojen mukaan 5,8 miljardia euroa vuonna 2022 (5,3 mrd vuonna 2021). Vuosikate oli 4,2 miljardia (v. 2021 noin 4,8 mrd. euroa), noin 136 % poistoista.

Kuntasektorin lainakanta kasvoi vain runsaalla 200 miljoonalla eurolla. Lainakanta oli yhteensä noin 24,3 miljardia euroa.

Koronan vaikutus kaupungin talouteen

Korona vaikutti edelleen kaupungin toimintaan ja talouteen. Koronasta aiheutuneet lisäkustannukset katettiin suurelta osin koronatuilla. Suorat terveystalouden tuottoihin kirjatut koko yhteistoiminta-alueen koronatuotot olivat noin 1,4 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi varhaiskasvatuksen ja opetuksen hankkeisiin on saatu 152 000 euroa korona-avustuksia vuonna 2022. Osa kasvun ja oppimisen hankkeista jatkuu vuonna 2023, ja hankerahoitus on jaksotettu kahdelle vuodelle. Vuonna 2021 saaduista korona-avustuksista noin 141 000 euroa jaksottui vuodelle 2022.

Kiihtyneestä inflaatiosta, korkojen noususta, Ukrainan sodasta ja edelleen jatkuneesta Covid-19-epidemiasta huolimatta Uudenkaupungin kaupungin ja liikelaitosten vuosi 2022 oli taloudellisesti alkuperäistä talousarviota parempi.

Talouden kehitys 2021-2022

Verotulojen tuottoarviot vaihtelivat vuoden aikana merkittävästi. Alkuperäisen talousarvion 68,2 miljoonan euron verotuloarvio ylittyi noin 4,0 miljoonalla eurolla. Verotulot olivat yhteensä 72,2 miljoonaa euroa. Kasvua edellisvuoteen oli 6,4 % (koko maa + 5,3 %). Tuloverojen tuotto kasvoi 3,5 miljoonalla eurolla, kiinteistövero 279 000 eurolla ja yhteisövero 0,5 miljoonalla eurolla.

Kaupungin valtionosuudet nousivat 3,6 miljoonaa euroa vuodesta 2021.

Kaupungin henkilöstömenot ylittivät talousarvion 761 000 eurolla; niiden toteutumisaste oli 101,4 %. Ne olivat 1,7 miljoonaa, (3,3 %) isommat kuin edellisenä vuotena. Kaupungin toimintakulut nousivat 10,1 miljoonalla eurolla, 7,4 %. Koko maassa kuntien toimintakulut kasvoivat ennakkotietojen mukaan 5,0 % vuonna 2022.

Alkuperäisen talousarvion 4,2 miljoonan euron alijäämä muuttui tämänhetkisen arvion mukaan noin 338 000 euron (kaupunki ja liikelaitokset yhteensä) ylijäämään, koska lopulliset verotulot ja valtionosuudet olivat budjetoitua suuremmat.

Kaupungin (sis. liikelaitokset) lainakanta kasvoi noin 13 miljoonalla eurolla. Lainamäärä oli 57,1 miljoonaa euroa, 3 780 euroa/asukas. Kaupunki laski helmikuussa 2022 liikkeeseen viiden vuoden kiinteäkorkkoisen joukkovelkakirjalainan. Laina käytetään Wintterin rakentamiseen

Tuotot ja kulut / käyttötalous kaupunki

Uudenkaupungin kaupungin (ilman liikelaitoksia) toimintatuottojen toteutumisaste oli 103,4 % ja toimintakulujen 101,1 %. Toimintakate (toimintatuotot - toimintakulut) oli -100 840 545 euroa (kaupunginvaltuuston 13.12.2021 hyväksymä talousarvio -98 178 853 euroa) ja sen toteutumisaste oli 99,9 %. Toimintakate oli 2,7 miljoonaa alkuperäistä talousarviota heikompi ja noin 84 000 euroa tarkistettua talousarviota parempi.

Osa palvelualueista ylitti talousarvion merkittävästi:

- Tekninen infra (toimintakate 121 000 euroa talousarviota heikompi, tot. 106,1 %)
- Tilatoimi (toimintakate 140 000 euroa talousarviota heikompi, tot. 94,3 %)
- Perusopetus (toimintakate 158 000 euroa talousarviota heikompi, tot. 101,1 %). Ylitys johtuu valmistavan opetuksen tarpeen yllättävästi kasvusta (Ukrainan kriisi).
- Sosiaalipalvelut (toimintakate 730 000 euroa talousarviota heikompi, tot. 104,6 %)
- Ikäihmisten palvelut (toimintakate 322 000 euroa talousarviota heikompi, tot. 102,1 %)
- Terveyspalvelut (toimintakate 204 000 euroa talousarviota heikompi, tot. 101,6 %)

Hallinto-, talous- ja ICT-palvelujen toimintakate alittui 277 000 eurolla, henkilöstöpalvelujen 131 000 eurolla, varhaiskasvatuksen 235 000 eurolla ja erikoissairaanhoidon 1 065 000 eurolla.

Ikäihmisten palvelut, erikoissairaanhoido ja perusterveydenhuolto

Ikäihmisten palvelujen, erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kulut olivat yhteensä 48 760 000 euroa. Ne nousivat 2 697 000 eurolla, 5,9 % vuodesta 2021.

Terveyspalvelujen nettomenot nousivat 12,6 % (1,5 miljoonaa euroa), erikoissairaanhoidon menot nousivat vain 0,1 % ja ikäihmisten palvelujen menot 8,5 % (1,2 miljoonaa euroa) edellisestä vuodesta. Terveyspalvelujen menojen kasvusta osa selittyy koronalla ja sen seurannaisvaikutuksilla. Ikäihmisten palvelujen kasvusta osa johtui kasvaneesta palvelutarpeesta ja osa siitä, että

isot toimijat irtautuivat palveluselijärjestelmästä, ja kaupunki joutui ostamaan ikäihmisten hoitopaikat.

	2019	2020	2021	2022	Muutos 2021-2022	Muutos %
Ikäihmisten palvelut	14 198 230	13 839 393	14 251 544	15 468 599	1 217 055	8,5 %
Erikoissairaanhoido	21 700 736	19 980 749	20 126 923	20 139 620	12 697	0,1 %
Terveyspalvelut	11 036 655	11 733 055	11 684 594	13 151 958	1 467 363	12,6 %
Yhteensä	46 935 621	45 553 197	46 063 061	48 760 177	2 697 116	5,9 %

Liikelaitokset

Uudenkaupungin Vesi liikelaitoksen liikevaihto oli 4 872 211 euroa. Se laski 41 154 eurolla edellisestä vuodesta mutta oli talousarvion mukainen. Liikelylijäämä oli 454 000 euroa (578 000 euroa v. 2021) ja tilikauden ylijäämä 439 000 euroa (642 000 euroa v. 2021). Ylijäämä oli 251 000 euroa talousarviota parempi. Liikelaitoksen kannattavuus oli edelleen hyvä. Taksat pysyivät ennallaan vuonna 2022.

Liikelaitoksen investoinnit olivat 1 268 000 euroa.

Uudenkaupungin Vesi ei ottanut uutta lainaa vuoden 2022 aikana.

Vakka-Suomen Vesi -liikelaitoksen liikevaihto pysyi vuoden 2022 tasolla, ja talousarvio alittui 91 000 eurolla. Liikevaihto oli 2 018 364 euroa. Liikelylijäämä oli 153 000 euroa (203 000 euroa v. 2021) ja tilikauden ylijäämä 114 000 euroa (190 000 euroa v. 2021). Ylijäämä laski lähes 76 000 eurolla edellisvuodesta, mutta oli 70 000 euroa talousarviota parempi.

Liikelaitoksen kannattavuus on ollut niin hyvä, että se ei vuonna 2022 joutunut korottamaan jätevedenkäsittelymaksua, vaikka Häpönniemen jätevedenpuhdistamon investointi nosti sen lainanhoitokuluja.

Liikelaitoksen investoinnit olivat 190 000 euroa.

Vakka-Suomen Vesi ei ottanut uutta lainaa vuoden 2022 aikana.

Kaupungin investoinnit

Kaupungin nettoinvestoinnit olivat noin 21,5 miljoonaa euroa, 64,2 % budjetoidusta.

Kaupungin ja liikelaitosten investoinnit olivat yhteensä 22,9 miljoonaa euroa.

Verotulot ja valtionosuudet

Verolaji 1 000 €	TP 2021	TAM 2022	TOT 2022	Muutos 2021-2022	Muutos%
Kunnan tulovero	55 777	58 000	59 305	3 527	6,3 %
Kiinteistövero	5 293	5 500	5 572	279	5,3 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 783	7 000	7 306	524	7,7 %
Yhteensä	67 853	70 500	72 183	4 330	6,4 %

Kaupungin verotulot olivat 72,2 miljoonaa euroa. Ne nousivat 6,4 %, 4,3 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta. Tuloveron tuotto nousi 6,3 %, 3,5 miljoonaa euroa. Yhteisöveron tuotto nousi 7,7 %, 0,5 miljoonaa euroa. Kiinteistöverotulot nousivat 0,3 miljoonalla eurolla.

Valtionosuudet olivat 34,0 milj. euroa. Ne nousivat noin 3,6 miljoonaa euroa edellisvuoden tasosta.

Verotulot ja valtionosuudet olivat yhteensä 106,2 miljoonaa euroa (98,3 milj. euroa vuonna 2021).

Vuosikate ja tulos

UUDENKAUPUNGIN KAUPUNKI

Ennakkotilinpäätös 2022

ulkoiset ja sisäiset	TP 2021	TA 2022	TA 2022 + muutos	Käyttö 2022	Käytön %
Toimintatuotot yhteensä	43 905 608	42 797 343	43 197 343	44 648 335	103,4 %
Valmistus omaan käyttöön	484 106	472 000	472 000	561 843	119,0 %
Toimintakulut yhteensä	-135 969 233	-141 448 197	-144 594 197	-146 050 723	101,0 %
TOIMINTAKATE	-91 579 519	-98 178 853	-100 924 853	-100 840 545	99,9 %
Verotulot yhteensä	67 852 681	68 170 000	70 500 000	72 182 812	102,4 %
Valtionosuudet	30 427 097	33 800 000	33 800 000	34 039 448	100,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	531 240	437 223	437 223	853 562	195,2 %
VUOSIKATE	7 231 499	4 228 370	3 812 370	6 235 277	163,6 %
TILIKAUDEN TULOS	2 020 097	-4 364 845	-4 780 845	-1 470 010	30,7 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 251 068	-4 098 748	-4 514 748	-214 737	4,8 %

Kaupungin vuosikate oli 6,2 miljoonaa euroa positiivinen, 1,0 miljoonaa euroa edellisvuotta pienempi. Kaupungin ja liikelaitosten vuosikate oli 8,4 miljoonaa (9,6 miljoonaa euroa vuonna 2021) ja tilikauden tulos miljoona euroa negatiivinen (2,8 miljoonaa euroa vuonna 2021).

YHDISTELMÄ
Ennakkotilinpäätös 2022

Tuloslaskelma ulkoinen ja sisäinen 1 000 €	TA 2022	Talouden tot. Yhteensä	Ugin kaupunki	Ugin Vesi	V-S Vesi
Toimintatuotot yhteensä	50 285	51 638	44 648	4 970	2 020
Valmistus omaan käyttöön	472	562	562	0	0
Toimintakulut yhteensä	-149 745	-150 795	-146 051	-3 526	-1 218
TOIMINTAKATE	-98 988	-98 595	-100 841	1 444	801
Verotulot	70 500	72 183	72 183	0	0
Valtionosuudet	33 800	34 039	34 039	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	388	731	854	-74	-49
VUOSIKATE	5 700	8 358	6 235	1 370	753
TILIKAUDEN TULOS	-4 569	-985	-1 470	380	105
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 234	338	-215	439	114

Tilikauden tulos ja yli-/alijäämä

Poistoerokirjausten ja varausten ja rahastojen käytön jälkeen tilikauden ylijäämän arvioidaan olevan noin 338 000 euroa. Ilman pääomasijoitusrahaston purkua tilikausi olisi lähes 0,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vastaavasti Viikaisten koulun purun takia tuloslaskelmaan kirjattu yli 2 miljoonan euron kertapoisto pienentää tilikauden ylijäämää. Ilman näitä eriä ylijäämä olisi noin 1,5 miljoonaa euroa.

Taseen kumulatiivinen ylijäämä olisi vuoden lopussa lähes 18 miljoonaa euroa. Se muuttuu vielä jonkin verran, koska tässä vaiheessa osa varaus- ja rahastokirjauksista yms. puuttuu ja tietyt kirjaukset tarkentuvat.

Ylijäämä

Taseen ylijäämä 31.12.2021 verrattuna tilikauden 2022 ylijäämään.

1 000 €	2021 sis. liikelait.	2022 sis. liikelait.
Ed. tilikausien ylijäämä		17 630
Tilikauden yli-/alijäämä		338
Taseen ylijäämä	17 630	17 968

Asukasmäärä, ennakkotieto

15 105

Ylijäämä, €/asukas

1 190

Lainat

Ennakkotieto

	2022	2021
Lainat kaupunki		
Lainakanta 31.12.	53 207 186	38 951 772
Lainat liikelaitokset		
Lainakanta 31.12.	3 889 068	4 950 728
LAINAKANTA YHTEENSÄ	57 096 254	43 902 500
Asukasmäärä	15 105	15 449
€/asukas, kaupunki	3 522	2 521
€/asukas, kaupunki + liikelaitokset	3 780	2 842

Kaupungin ja liikelaitosten korolliset pitkä- ja lyhytaikaiset lainat olivat 57,1 miljoonaa euroa. Ne kasvoivat 13 miljoonalla eurolla edellisestä vuodesta.

Uudenkaupungin (sis. liikelaitokset) lainakanta oli 3 780 euroa / asukas. Vuonna 2022 kaikkien kuntien lainakanta oli tilinpäätösarvion mukaan 3 359 euroa/asukas.

Kaupungin ja liikelaitosten vuosikate ei kattanut poistoja. Poistoissa oli mukana Pohitullin keittiön ja Viikaisten koulun purkamisesta johtuvat kertapoistot, 2,5 miljoonaa euroa. Kaupungin tilikauden tulos oli alijäämäinen, mutta poistoerokirjausten, varausten ja rahastojen käytön jälkeen tilikauden ylijäämä on positiivinen.

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Atso Vainio

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus merkitsee vuoden 2022 talousarvion toteutumisen ja talousarvion ylitykset tiedoksi ja saattaa ne edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi sekä esittää samalla liitteessä sivulla yksi olevat käyttötalouden sitovuusylitykset kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginvaltuusto 13.03.2023 § 14
1241/02.02.02/2023

Esittelijä: Kaupunginhallitus

Päätösehdotus: Kaupunginvaltuusto päättää merkitä vuoden 2022 talousarvion toteutumisen ja talousarvion ylitykset tiedoksi sekä hyväksyä liitteessä sivulla yksi olevat käyttötalouden sitovuusylitykset.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
